

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 15 mei 2008

MEDITATIE

De eerstelingen op de Pinksterdag

Ze hoorden het Woord

Het grote heilsfeit van Pinksteren heeft plaatsgevonden. De Geest is uitgestort. De tekenen ervan zijn geopenbaard: een geluid als van een geweldig gedreven wind en verdeelde tongen als van vuur.

Bovendien begonnen de discipelen te spreken met andere talen, zoals de Geest hen gaf uit te spreken. Echter, het werk van de Geest is veelal oorzaak van hoon en van spot. We zien dat al op de Pinksterdag: er waren er die zich ontzetten en twijfelmoedig werden. Anderen gingen spotten. Maar dan neemt Petrus het woord. Niet in eigen kracht. In zichzelf is hij immers niet zo krachtig. Dat is wel gebleken. Hij mag echter het woord nemen in de kracht van de Heilige Geest. Hij kan dat spotwoord over die zoete, bedwelmende wijn niet rustig over zich heen laten gaan. Als u zich persoonlijk bespot of gekrenkt voelt, is zwijgen vaak het beste wapen. Spreken is zilver, maar zwijgen is goud. Hier wordt echter de persoon

En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: wat zullen wij doen, mannen broeders?

Handelingen 2 : 37

van Petrus niet bespot. Het gaat om een lasteren van de Geest. En dan verheft Petrus zich. En de elven volgen ook.

We kunnen op deze plaats de toespraak van Petrus niet tot in de details volgen. Als u de rede voor uzelf leest, moet u echter nog eens letten op de opbouw ervan. Eerst gaat Petrus een beroep doen op hun gezond verstand (vers 15). Zo komt de weg vrij voor een goede verklaring van wat er nu eigenlijk gebeurd is. En dan is het opvallend dat Petrus niet komt met zijn eigen ervaringen en bevindingen, maar hij komt met de Schrift: de bekende woorden van de

profeet Joël. Gods Woord moet het doen. En in dat Woord blijkt de uitstorting des Geestes al voorzeggd te zijn. Zo geeft Petrus een verklaring uit de Schrift. Dat is de grondslag waarop verder gebouwd kan worden. In het tweede deel van de toespraak gaat Petrus een verband leggen tussen Jezus van Wie men kennis droeg en het wonder van de uitstorting des Geestes, waarvan men de tekenen had gehoord en gezien. Deze Jezus nu is waarlijk de beloofde Messias. Daarvan wil Petrus zijn hoorders overtuigen. Zo gaat zijn rede over in een Christus-prediking. De Christus heeft Petrus zelf leren kennen. Hij heeft Hem ook verloochend. Maar Christus heeft Petrus vastgehouden. En zo spreekt Petrus vanuit de eigen ervaring over deze Christus, Die gedood werd, maar Die ook is opgewekt en nu zit aan de rechterhand des Vaders. Hij moest verhoogd worden om de Geest te kunnen schenken. En dat is nu gebeurd. Het zaligmakend werk van de Heilige Geest kan men nooit losmaken van de ambtelijke bediening van Christus.

Ze verkregen de vrucht

Wat Petrus gezegd heeft, moet gevolgen hebben. Waarom? Wel, dat Woord zal nooit ledig wederkeren. Het gaat niet om de schoonheid van de preek van Petrus. De toejuichingen voor een prediker van de kant van een oppervlakkige schare betekenen niets. Maar weet u wat een wonder is? Als door de werking van Woord en Geest een zondaar aan zijn schuld ontdekt wordt en leert uitzien naar een weg ter verlossing. Verbroken harten en verslagen geesten! En die vruchten mochten nu op de prediking van Petrus in rijke mate gevonden worden.

Wat een wonder: de toehoorders raken bewogen onder de prediking. Met de moed der wanhoop hebben ze gestreden tot het laatste ogenblik toe: zich overgeven, aan Zijn voeten vallen en dan om genade smeken, nee, dat nooit! En toch gebeurt het.

Inhoud

86e jaargang

Nr. 33

- 1 De eerstelingen op de Pinksterdag
- 3 Bijbelstudie: Abraham in Gerar (1)
- 4 Momenten uit de slotzitting van de Generale Synode (5)
- 6 Commentaar: Opwekking
- 7 Oproep van het Curatorium
- 8 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 10 Kerkdiensten

Door de krachtadige, onwederstandelijke werking des Heiligen Geestes. Ze worden verslagen in het hart. Want ze hebben niet zo veel moois gehoord. Petrus heeft hen niet gespaard. Hij heeft gezegd, dat zij Jezus Christus gekruisigd hebben (vers 36). En nu mogen ze onder dat woord bukken en buigen. Ze leren zich kennen als vijanden Gods en ze aanvaarden het. Zo worden ze in hun verlorenheid en in hun ongeluk gezet. Het worden buitenstaanders. Verslagen van hart!

Dat is nog wat meer dan ontroering. Want het is niet louter een gevoelszaak, het is een zaak van het hart. Eigenlijk staat er letterlijk in de grondtaal: ze werden doorstoken of doorprikkeld. Doorstoken! Dat doet denken aan een scherp zwaard dat er dwars doorheen gaat. Hier komt de Geest met het zwaard des Geestes: een tweesnijdend scherp zwaard! En dat spaart u niet. Dat legt uw leven open. Dan gaat u het uitroepen: 'Breng me uit het leger, want ik ben dodelijk verwond'. Dan kan alleen die balsem van Gilead de wonden genezen. Die Geest doorsteekt, want die overtuigt van zonde en van gerechtigheid en van oordeel. En dan wordt het ingeleefd: dat hartelijk leedwezen over de zonde! Ja, de Geest gaat de oude mens doorsteken. Die moet gaan sterven aan zichzelf. Zo leren ze God billijken en beminnen in Zijn rechtvaardigheid. Ze zijn verslagen. Mochten we die ware verslagenheid leren kennen. Die had Petrus zelf ook leren kennen: hij had bitterlijk geweend, verslagen

in het hart. Er zijn er velen onder ons die er weet van hebben geslagen te worden: door ziekte, door sterfgevallen, door allerlei tegenheden, kruis en druk. Daardoor kan ons leven geknakt worden. Maar toch, het is nog wat anders verslagen te zijn door het zwaard des Geestes. Verslagen door de Geest der ontdekking, des oordeels en der uitbranding.

Noodzakelijk om die Geest der ontdekking te leren kennen, want alleen langs die weg kan ook de Geest der vertroosting op Gods tijd worden ondervonden. Verslagen zijnde gaat de zondaar zich overgeven: hij kan niet anders en hij wil niet anders. Vandaar ook die vraag: 'Wat zullen wij doen, mannen broeders?' Een vraag vanuit een verslagen hart. Wat blijkt nu uit die vraag? Wel, dat deze mensen begeren onderwezen te worden. Dat is groot, als de mens het niet meer weet.

Wat een genade als een mens eens uitgewerkt mag raken en geen weg meer weet. Er is maar één weg. Het is een weg die van eeuwigheid is uitgedacht door de Vader: ontsloten in Zijn enige Zoon en in Zijn dierbaar hartebloed. Een weg die ligt achter Gods heilig recht. En vandaar dat antwoord van Petrus, dat in de volgende verzen verwoord staat en dat met nog veel andere woorden aangevuld is. En wat is nu de kern van dat antwoord? 'Bekeert u!' Zo klinkt het

tot die verslagenen.

Waren ze dan nog niet bekeerd? Zeker, want met hun verslagenheid lagen ze al in het spoor der bekering. Maar dat wisten ze zelf niet. In hun eigen waarneming waren ze onbekeerd voor Gods heilig aangezicht. Buiten Gods gunst en gemeenschap, want een heilig en rechtvaardig God kan met de zondaar geen gemeenschap hebben. Bekeert u! Want van uw verslagenheid en van uw getob en van uw droefheid en van al uw tranen kunt u geen grond maken voor de zaligheid. Daar is slechts één Fundament en dat is de gekruisigde en opgestane en verhoogde Christus. En daar moet het naar toe! Het gaat niet om het doen van de Wet, maar het gaat om het doen des geloofs.

Geliefde lezer! De Geest van Pinksteren bewerkt door het gepredikte Woord verslagenheid. Dus het begint met luisteren: het oor. En na het oor volgt het hart: de verslagenheid. En dan? Dan ga je in waarheid vragen naar de Heere en naar Zijne sterkte. Dan wordt een smeekstem gehoord. Het oor - het hart - de stem! Maar dan zal Hij Zich ook niet onbetuigd laten. O, dat we dan veel op de knieën mochten worden gevonden om de genadige werking van die Geest voor het eerst of bij vernieuwing te mogen ervaren. Die leidt in alle waarheid!

Dirksland,

ds. J. Schipper

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@klikSAFE.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@klikSAFE.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@klikSAFE.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen** 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Abraham in Gerar

Genesis 20

Beproevingen

In het leven van Abraham scheen het licht van de komende Christus. Hij had immers de belofte Gods ontvangen dat hij zaad zou hebben, dat hij nageslacht zou hebben. Daaruit zou eenmaal hét Zaad, Christus, voortkomen.

Maar de vervulling van Gods beloften gaat niet zonder beproevingen. Het levensboek van ieder kind van God getuigt daarvan. De Heere vervult Zijn beloften door beproevingen en onmogelijkheden heen. Zo kwam ook in Abrahams leven, na de voorgaande beproevingen, een nieuwe beproeving. De Heere kan Zelf beproevingen zenden in het leven van Zijn kinderen. Denk bijvoorbeeld maar aan Jobs ashoop en aan Davids omzwervingen. Zo waren er ook beproevingen in Abrahams leven, die de Heere Zelf gezonden had, bijvoorbeeld de beproeving van de onvruchtbaarheid van Sara. Maar de beproeving die hier in Genesis 20 beschreven wordt, was het gevolg van Abrahams zonde. Het was een beproeving die Abraham zelf had veroorzaakt. Er kunnen in het leven van Gods kinderen donkere nachten zijn, die zij zelf veroorzaken. Maar weet u wat nu het wonder is? Ook door beproevingen heen, die veroorzaakt zijn door de zonden van Zijn kinderen, volvoert de Heere Zijn Raad en bevestigt Hij Zijn Woord. Dat is bevinding, zoals Paulus daarvan spreekt in Romeinen 5:4, waar hij zegt dat de lijdzaamheid bevinding werkt en de bevinding hoop. Bij dat woord bevinding, dat Paulus daar gebruikt, tekenen onze kanttekenaren aan: "ervaring, of beproeving, namelijk van Christus' hulp en trouw in het volbrengen van Zijn belofte." Is dat niet altijd weer de bevinding der heiligen, dat de Heere Zijn Woord waarmaakt, juist door beproevingen heen? Is het niet de bevinding van Gods kinderen, dat Gods Woord een getrouw Woord is en een beproefd Woord, juist als de weg door diepten gaat, ook door diepten, die zij zelf veroorzaken? In Psalm 18:31 staat daarom dat "de rede des Heeren doorlouterd is". Dat wil zeggen dat Gods Woord

door alles heen altijd weer een doorlouterd en beproefd Woord blijkt te zijn. Ook Abraham heeft dat in deze nieuwe beproeving, ondanks zijn zonde, opnieuw mogen ondervinden.

Naar Gerar

We lezen hier in het eerste vers: "En Abraham reisde vandaar naar het land van het zuiden en woonde tussen Kades en tussen Sur; en hij verkeerde als vreemdeling te Gerar." Waarom is Abraham toch weggetrokken bij de eikenbossen van Mamre vandaan? Was het de aanblik van de verwoesting van Sodom en Gomorra waardoor hij gedrongen werd te vertrekken? Was het vanwege de bloedschande van Lot met zijn dochters, zoals sommige Joodse schrijvers veronderstellen? Was het vanwege de vijandschap van omliggende volken en

Wat zijn Gods kinderen toch hardleers en onverbeterlijk. Hoe vaak vallen zij in dezelfde zonden. Abraham was nog wel de vader der gelovigen

stammen? Of is Abraham weggetrokken omdat hij nieuwe weidegronden zocht voor zijn vee? Hoewel de reden niet genoemd wordt in de Schrift, zal Abraham zeker een reden gehad hebben om te vertrekken. We lezen dat hij naar Gerar trok. Dat lag ten zuiden van Gaza. Daar ging hij wonen als vreemdeling.

Het woord vreemdeling is een typerend woord voor Abraham. Overal in Kanaän leefde hij als vreemdeling. Uiteindelijk worden al Gods kinderen in geestelijk opzicht vreemdelingen op deze wereld. Wat is een vreemdeling? Iemand die hier niet thuis is, iemand die een ander vaderland heeft. Het is de grote nood van zoveel kinderen van God in onze tijd dat zij zo weinig vreemdeling zijn, dat zij zich hier in deze tegenwoordige boze

wereld vaak zo goed thuis voelen, dat er zo weinig heimwee is naar het vaderland hierboven. Het ontbreekt zo aan geloofsoefeningen, aan een verborgen leven met de Heere. Want als het goed is, dan leeft het in het hart, dat de Heere vreest: "Ik ben, o Heere, een vreemdeling hier beneên."

De zonde eerlijk beschreven

In het tweede vers wordt direct Abrahams zonde genoemd: "Als nu Abraham van Sara, zijn huisvrouw, gezegd had: "Zij is mijn zuster", zo zond Abimelech, de koning van Gerar, en nam Sara weg." Abraham viel dus in dezelfde zonde als eertijds in Egypte. Ook daar had hij gezegd dat Sara zijn zuster was. Wat zijn Gods kinderen toch hardleers en onverbeterlijk. Hoe vaak vallen zij in dezelfde zonden. Abraham was nog wel de vader der gelovigen en David de man naar Gods hart en Petrus de rotsman, maar hoe eerlijk tekent Gods Woord hun zonden. Nee, nooit is er reden in Gods kinderen te eindigen en hen te verheerlijken. Waarom beschrijft de Schrift zo eerlijk de zonden van Gods kinderen? Ik noem drie redenen:

1. Opdat God alleen de eer zou ontvangen van de zaligheid.
2. Opdat wij, juist na ontvangen genade, bang zouden zijn voor de zonde en voor onszelf.
3. Opdat Gods kinderen, wanneer de zonde steeds weer zo'n macht blijkt te zijn in hun leven, erdoor bemoedigd zou worden. Want als het voor Abraham, David en Petrus kon, dan ook voor mij, die het steeds weer verknoeid heb.

Dezelfde zonde

Dus weer een nieuwe zwarte bladzijde in het levensboek van de vader der gelovigen. Dat Abraham Sara zijn zuster noemde, was een halve waarheid. Sara was immers wel een dochter van zijn vader, maar niet van zijn moeder (vers 12). Zij was dus zijn halfzuster. Maar tegelijk was zij zijn vrouw. Dus Abraham sprak een halve waarheid. En een halve waarheid is een hele leugen. Bovendien waagde hij Sara eraan, want hij kon weten dat koning Abimelech zijn begerige ogen op Sara zou vestigen. Zo was het al eerder gebeurd bij de farao. Zo gebeurde het keer op keer bij die oosterse vorsten van die tijd. Dat was geen liefde om Sara eraan te wagen, maar dat was egoïsme. Abraham was bang dat Abimelech hem zou laten doden om Sara tot vrouw te krijgen. Daar kwam nog bij dat hij deze zonde dus eerder had

bedreven. Toen was hij door de Heere ernstig gewaarschuwd en wonderlijk gered. Maar Abraham had er blijkbaar weinig van geleerd, want nu was er weer dezelfde zonde. Als Gods kinderen in dezelfde zonden vallen, dan blijkt daaruit hoe sterk de verleiding tot de zonde is en hoe zwak het vlees is. Niet voor niets sprak Christus tot Zijn discipelen in de hof van Gethsemané: "Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak"

(Matth. 26:41). Wat hebben Gods kinderen die vermaning van de Zaligmaker steeds weer nodig. Maar ook het gebed: "Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze." Als Christus als Borg en Plaatsbekleder niet staande gebleven was in de verzoeking, het was voor al Gods kinderen voor eeuwig verloren geweest.

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Eckeveld

5

Momenten uit de slotzitting van de Generale Synode 2007

Tijdens de middagvergadering van donderdag 27 maart werd duidelijk dat de synode haast begon te maken met de afwikkeling van de agenda. Er was voor de theepauze nog een korte slotbespreking over het Deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg. Het algemene gedeelte van het gedegen en gewaardeerde rapport van de Financiële Commissie kreeg ook de nodige aandacht. De synode onderstreepte nog eens dat deze commissie zich niet mag uitspreken over het beleid van de verschillende deputaatschappen als zodanig. Wel erkende de synode dat de commissie zich soms wel op het scherp van de snede moet bewegen.

Welke levenshouding?

De vergadering stond uitvoerig stil bij het rapport van de Commissie Moderne Media en betrok daarbij ook een instructie van de Particuliere Synode Oost over het mediabeleid. Omdat ds. W. Silfhout, de voorzitter van de commissie, afwezig was door ziekte leidde de secretaris, de heer L. A. Kroon, de bespreking van het rapport in. Hij wees op de bijzonder snelle ontwikkelingen. De vorige synode sprak haar bezorgdheid uit over het kijken van onze kinderen naar films op DVD. Maar inmiddels is uit een onderzoek van het RD gebleken dat in het najaar van 2006 90% van onze jongeren naar speelfilms keek! In het rapport van de commissie werd de ernst van de situatie indringend verwoord: 'Digitalisme, waarbij jong en oud z'n heil zoekt in informatie-

communicatietechnologie houdt menig individu druk bezig. Het brengt ons in aanraking met een overdosis aan zondige uitingen die als klatergoud van God en Christus afleiden. De centrale vraag die ons bezig houdt, is hoe kerk en ambtsdragers daarmee in de praktijk verder moeten' (*Rapporten en verslagen*, blz. 482).

De heer Kroon gaf aan dat het niet de goede weg is gebleken om bij elke nieuwe ontwikkeling in onze netwerksamenleving als kerk een nieuw antwoord te geven. Dan lopen we achter sommige feiten aan. 'Graag wil de commissie met de vergadering delen welke levenshouding tegenover deze ontwikkelingen geboden is. Is dat: gebruiken wat je kunt? Of gaat het om de vorming van het geweten? Het gaat naar onze vaste overtuiging om een levenshouding die bepaald moet worden door de normen van het Woord van God, door de Tien Geboden'.

Signalen

Ds. W. Visscher (Amersfoort) wees in verband met de snelle ontwikkelingen op de grote verlegenheid die 90% van de ouders ervaart ten aanzien van de begeleiding van hun kinderen. Jongeren hebben allen een mobieltje. Daarin komen hele circuits uit de mediawereld samen. Hij typeerde het mobieltje als een gesel voor de ouders. Zij voelen zich onmachtig. Hoe helpen we onze ouders hierin? Ouderling B. Agteresch (Capelle aan den IJssel) wees erop dat onze jonge-

ren inmiddels in toenemende mate naar de bioscoop gaan. Die ontwikkeling geeft aan dat te veel ruimte voor begeleide confrontatie niet werkt. Principiële distantie is effectiever. Ook andere afgevaardigden onderstreepten dat het in acht nemen van bijbelse distantie tegenover de moderne media de constante lijn is en moet blijven van onze benadering.

Sprekend vanuit het Woord

De preses, ds. van Eckeveld vroeg zich af of de snelle ontwikkelingen geen gevoel van machteloosheid veroorzaken. De heer Kroon antwoordde dat jongeren het moe worden om steeds geconfronteerd te worden met bezwaren tegen hun omgang met de moderne media. In de praktijk blijkt de overdracht aan jongeren van op Gods Woord gegronde bezwaren steeds moeilijker te worden. Een andere vermoeidheid zien we optreden op ambtelijk vlak. De belangstelling voor de ambtsdragersconferenties neemt af. De derde conferentie in Apeldoorn in 2007 moest zelfs worden afgelast wegens gebrek aan belangstelling! Enkele afgevaardigden spraken hun waardering uit voor de positiekeuze van de jeugdbond ten aanzien van het gebruik van de speelfilm op DVD. De heer Kroon beklemtoonde dat bezwaren daartegen wél moeten overkomen. De argumentatie naar onze jongelui verdient alle zorg en aandacht.

Ds. A. Schreuder (Rijssen-Zuid) wees erop dat door de snelle ontwikkelingen een fragmentarisatie van de bezinning dreigt. Laten we voorop stellen dat het onze eerste opdracht is om vanuit het Woord te spreken. Zijn onze preken wel concreet genoeg? De toepassing moet ook praktisch zijn. Laten we in deze moeilijke tijd vooral dicht bij onze kinderen blijven staan en om Gods zegen vragen over hun jonge leven. De vrede des Heeren alleen leert ons de dingen anders waarden'. Ds. P. Mulder (Krimpen aan den IJssel) viel hem bij: 'Op de kansel horen geen moderniteiten, maar een preek vraagt wel om een actuele spits. De zonde moet bij name worden genoemd'.

Het downloaden van preken en het openbare karakter van de eredienst

In de instructie over het mediabeleid had de P.S. Oost ook gevraagd om bezinning over het zonder toestemming van een predikant op internet zetten van zijn preken. Het rapport

vermeldde dat inmiddels van meer dan twintig predikanten preken staan op PrekenWeb. De commissie voelde zich niet geroepen om predikanten daartoe aan te sporen of hen in hun deelname te verhinderen. Deze gang van zaken valt niet terug te draaien en wordt door velen als zegenrijk ervaren (blz. 485).

In dit verband merkte ds. De Wit (Rijssen-West) op dat de dingen in dit rapport wel heel snel gaan. Hij stelde de commissie de vraag: Wat moeten we verstaan onder de openbare eredienst? Die heeft toch ook iets van een beslotenheid? Ds. C.J. Meeuse (Goes) gaf aan dat het downloaden van preken van internet op hetzelfde niveau ligt als het luisteren naar een preek op een bandje. 'Ik ga niet na waar mijn preken blijven die worden

Laten we in deze moeilijke tijd vooral dicht bij onze kinderen blijven staan en om Gods zegen vragen over hun jonge leven.

opgenomen. Iedereen is vrij om daar naar te luisteren'. De preses, ds. van Ekeveld, stelde voor te komen tot nadere bezinning op het punt 'openbaarheid van de eredienst'. Er zijn immers ook kerkdiensten waarin openbare schuldbelijdenis wordt gedaan. De synode besloot om het Deputaatschap Hoge Overheid te vragen zich nader op dit punt te bezinnen.

Besluitvorming

De synode ging tenslotte akkoord met de door de commissie voorgestelde uitspraken, waarbij enkele accenten werden aangebracht. In verbondenheid met de kerkelijke vergaderingen van voorheen werd 'de grondhouding van distantie, terughoudendheid ter zake van participatie en vreemdelingschap ter zake van moderne media' bekrachtigd. De vergadering stemde in met het verzoek van enkele afgevaardigden om ook op de ambtsdragers in de plaatselijke gemeenten een appel te doen zich in te zetten voor het bevorderen van een verantwoorde tijdsbesteding in onzer gezinnen, waarbij met name de leescultuur opnieuw aandacht moet krijgen. De synode besloot de vorige besluiten ten aanzien van het gebruik van de televisie voor werelds vermaak te handhaven en sprak uit dat het

gebruik van open internet voor werelds vermaak en speelfilms in dezelfde lijn moeten worden gezien.

Huwelijk en onderwijs

Na de theepauze kwamen de twee stukken van de Commissie kerkelijke huwelijksbevestiging in bespreking: het Rapport aan de Generale Synode 1907 en het stuk *De heilige huwelijksstaat*. Het eerste rapport bood een weergave van de werkzaamheden van de commissie die op 9 september 2004 werd ingesteld en die tussentijds had gerapporteerd. Het tweede rapport gaf een uitvoerige, verklarende weergave van de Schriftgegevens over het huwelijk. Het was de vierde keer dat deze stukken op de synodetafel lagen. De commissie had de reeds eerder gemaakte opmerkingen zoveel mogelijk in de definitieve tekst van de beide stukken verwerkt. Het geheel was voorzien van een begeleidend schrijven, waarin op bladzijde 2 aan predikanten enige ruimte werd gelaten voor het individuele geweten in verband met het al of niet bevestigen van een huwelijk na scheiding. Na een korte bespreking werden beide stukken door de synode aanvaard met 39 van de 40 stemmen.

Het advies van de Commissie onderwijs om de betrokkenheid van de kerkenraden bij de plaatselijke of regionale scholen zo nodig te vergroten, kreeg algemene instemming. De commissie wees op de wenselijkheid van gestructureerd overleg. Daarbij blijft het bevoegde gezag altijd bevoegd gezag. Het schoolbestuur komt niet op het matje bij de kerkenraad. 'Het mooiste zou zijn als de schoolbesturen de kerkenraden zouden uitnodigen'.

De avondvergadering

Bij het begin van de avondvergadering aanvaardde de synode de adviezen van de tweede rapportage van de Commissie Deputaatschappen. De sectie Grootboek van AKZ wordt omgevormd tot een deputaatschap. De overige secties van dit deputaatschap blijven in tact tot 2010. Enkele brieven van deputaatschappen ontvingen nog de nodige aandacht. Zo ging de vergadering akkoord met de Concept evangelisatieorde en het Concept mandaat van het Deputaatschap Evangelisatie. De Particuliere Synoden kregen het verzoek om een bedrag van € 0,50 per lid en dooplid te betalen ter verrekening van de kosten van de synode. De gemeente van Tricht-Geldermalsen werd aangewe-

zen als roepende kerk voor de synode die D.V. in 2010 bijeen hoopt te komen.

Sluiting

Ds. M.J. van Gelder (Middelburg-Zuid) kreeg de gelegenheid om een persoonlijk woord te spreken, daar hij volgend jaar met emeritaat hoopt te gaan. Hij had alle synoden tijdens zijn predikantschap bijgewoond. Voor hem was die van 1977 van bijzondere betekenis. Hij sprak zijn blijdschap uit over de goede sfeer waarin de vergadering mocht verlopen. Ook gaf hij uiting aan zijn waardering voor de leiding van de voorzitter, die iedereen de nodige ruimte gaf en zo onderlinge vrede en verbondenheid bevorderde. Ook ouderling G.H. Verweij sprak een enkel woord van hartelijke dank in verband met het ontvangen medeleven uit de synode bij het verlies van zijn vrouw.

Ds. J.J. van Ekeveld sprak omstreeks 20.30 uur zijn slotwoord. 'De Heere heeft het goed gemaakt'. Er was een hartelijk verlangen in de vergadering om elkaar broederlijk te bejegenen en vast te houden. Als God ons aan onszelf overlaat, komt het eigen ik op de been, dat altijd eigen zin wil doordrijven. De Heere komt alle dankzegging toe voor het goede verloop van de synode. Er zijn veel zorgen besproken ten aanzien van de secularisatie en de invloed op onze jongeren, maar er is ook nog veel goeds. Zondag aan zondag mag het Woord nog klinken. Gods werk gaat door. De preses dankte alle afgevaardigden en de leden van het moderamen voor de ontvangen steun. Hij herinnerde aan het openingswoord uit Mattheüs 28:20: 'En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Laat ons ik maar mogen verdwijnen. Laat die grote Ik maar mogen verschijnen. Hij Zelf staat garant dat het doel zal worden bereikt. De Heere zij met u, broeders'. Op verzoek van de preses verzorgde ds. M. Golverdingen als lid van het moderamen de sluiting. Hij richtte zich, volgens het oude gebruik, eerst nog met enkele hartelijke woorden namens de gehele vergadering tot de preses om de waardering van de synode tot uitdrukking te brengen voor de ontvangen leiding. Voordat hij de vergadering besloot met dankgebed, zong de synode Ps. 72 vers 8 en 10: 'Zo moet de Koning eeuwig leven'.

Waarde,

ds. M. Golverdingen

Opwekking

Er moet een opwekking komen. Het staat nogal eens in de krant te lezen. In het RD (21-6) stond onlangs weer zo'n oproep. Op zichzelf zijn dat sympathieke en waardevolle oproepen. Toch zijn daar kanttekeningen bij te maken. Recent godsdienstsociologisch onderzoek naar de opkomst van de vroege kerk geeft een heel opmerkelijk beeld. Het blijkt dat de kerk vooral groeit als bijbelgetrouwe christenen voluit en volop leven volgens bijbelse beginselen. Er valt van de geschiedenis van de vroege kerk veel te leren, ook voor vandaag de dag.

Secularisatie

De kerk staat er in onze tijd niet best voor. Zeker in West Europa is de kerk een randverschijnsel in de samenleving geworden. We noemen dat secularisatie. De secularisatie grijpt wild om zich heen. In een stad als Amsterdam bijvoorbeeld is op zondag over het algemeen, de Bijlmer met zijn vele allochtonen wellicht uitgezonderd, weinig van het christendom te merken. Nederland was ooit een min of meer christelijk land, maar dat is sedert de jaren zestig van de vorige eeuw verleden tijd. We leven in een post-christelijk land, waar het moderne heidendom zich breed maakt. Elke oprechte christen gaat deze ontwikkeling natuurlijk aan het hart. De eer van God en het heil van zondaren vraagt er juist om dat Gods Woord een stempel zet op heel de samenleving. Hoe moet dat echter bereikt worden? Velen denken aan een 'opwekking'. Lange tijd heb ik dat ook gedacht, maar recent godsdienstsociologisch onderzoek naar de opkomst van de vroege kerk biedt een ander gezichtspunt. Het blijkt dat, op lange termijn, trouw aan eenvoudige bijbelse uitgangspunten veel meer zoden aan de dijk zet dan allerlei overspannen gedachten over een opwekking. Het voortdurende geroep over een opwekking heeft correctie nodig. Laten bijbelgetrouwe christenen de Bijbel serieus nemen. Dan is het niet onmogelijk dat Nederland op termijn weer een goeddeels christelijk land wordt. De geschiedenis van de vroege

kerk bewijst het.

Uiteraard wil ik hiermee niet zeggen dat er geen opwekking nodig is. Integendeel. Dat is wél nodig. Ik wil ook niet zeggen dat er geen opwekkingen zijn geweest. Die zijn er wel degelijk geweest. Denk maar aan de Reformatie van de 16e eeuw of aan het Reveil in de 19e eeuw. Dat waren belangrijke opwekkingsbewegingen voor de kerk. Het zou een wonder zijn als dat er mocht komen. Een opwekking is echter een werk van Gods Geest, dat wij niet kunnen organiseren. Wanneer bijbelgetrouwe christenen echter onvoorwaardelijk zouden gehoorzamen aan de Bijbel, dan blijkt in de weg van de geleidelijkheid de kerk tot een grote zegen te kunnen zijn. De structurele krachten die van belang zijn voor de opbouw van de kerk mogen we ook niet uit het oog verliezen. De vroege kerk is niet in de eerste plaats, zo blijkt uit de cijfers, het resultaat van een reeks opwekkingen, maar van een geleidelijke toename en groei van de christelijke gemeente in een heidense omgeving. Laten we maar eens zien hoe het eigenlijk ging in de eerste eeuwen van de kerkgeschiedenis.

Wanneer bijbelgetrouwe christenen echter onvoorwaardelijk zouden gehoorzamen aan de Bijbel, dan blijkt in de weg van de geleidelijkheid de kerk tot een grote zegen te kunnen zijn.

Meerderheid

De gedachten die ik hier summier weergeef, zijn te vinden in de overigens in Nederland niet zo bekende, studies van de Amerikaanse godsdienstsocioloog Rodney Stark. Heel opmerkelijke dingen brengt hij bijvoorbeeld aan het licht in zijn boek *Cities of God*. Stark begint eenvoudig met de vaststelling dat de christenen in het midden van de tweede eeuw (150 na Christus) een heel kleine min-

derheid waren in het grote Romeinse Rijk met ongeveer 60 miljoen inwoners. Er waren toen wellicht zo'n 40.000 christenen: 0,07 procent van alle mensen. Twee eeuwen later, dus ergens rond 350, is het aantal christenen opgelopen tot ongeveer 32 miljoen. Dat is ongeveer 53% van alle inwoners van het Romeinse Rijk, een meerderheid dus. Door diverse (christelijke en heidense) schrijvers uit die tijd wordt bevestigd dat inderdaad de christenen rond 350 getalsmatig in de meerderheid waren. Hoe is die meerderheid er gekomen? Stark laat zien dat bij een jaarlijkse procentuele groei van 3,4% dit uiteindelijk het resultaat is.

Dus in de loop van twee eeuwen, constante en geleidelijke groei, resulteert uiteindelijk een meerderheid. En de feiten laten zien dat het ongeveer ook zo gegaan is! Er waren geen massale opwekkingen. Er waren geen overheden, wat door sommigen ten aanzien van Constantijn wel eens is gesuggereerd, die mensen dwongen om christen te worden. In de weg van de geleidelijkheid is het christendom in twee eeuwen uitgegroeid tot een meerderheid. Dat zijn de feiten. En wat zat er nu onder deze feiten? Stark merkt nuchter op: "Het christendom was gewoon het beste wat het te krijgen was". Er waren binnen het Romeinse Rijk allerlei (goddienstige) opvattingen, maar in termen van groei, kracht en voortbestaan was het orthodoxe Christendom gewoon het beste. Trouwens, en dat heeft ons vandaag ook veel te zeggen, de christenen woonden vooral (meer dan 90%) in de steden, en waren ook geleidelijk de meest zichtbare en merkbare gemeenschap. Het was ook de meest veilige gemeenschap. Wilde je in de harde wereld (geweld, criminaliteit, natuurrampen, epidemieën, et cetera) van het Romeinse Rijk overleven, dan kon je dat het beste doen door christen te worden.

Levenswandel

Waarom groeiden de christenen? In de eerste plaats laat Stark zien, aan de hand van cijfers en berekeningen, dat de vroege kerk veel *christen-joden* heeft geteld. Paulus zegt in Romeinen 11:26 dat 'geheel Israël zalig worden' zal. We behoeven wat de vervulling van dit bijbelwoord betreft niet alleen te denken aan de toekomst, maar ook aan de tweede en derde eeuw na Christus. Het is bijvoorbeeld opvallend dat er cijfermatig een zeer sterk verband is tussen steden met een

synagoge en een vroeg christelijke gemeente.

In de tweede plaats heeft de christelijke levenswandel, vooral in de tijd dat het Romeinse Rijk werd geteisterd door *pestepidemieën* (einde van de tweede eeuw!) belangrijk bijgedragen aan de geleidelijke groei van de christelijke kerk. Bij een epidemie lieten de heidenen (de door de Engelse historicus Gibbon zo hoog geroemde Romeinse tolerantie was eigenlijk niet meer dan onverschilligheid met andermans lot, zo laat Stark fijntjes zien!) elkaar gewoon in de steek, wat tot zeer hoge sterfte percentages leidde. De christenen echter hadden, naar het woord van de apostel, de broederschap lief. En juist in moeilijke omstandigheden was er een intensieve aandacht en zorg voor elkaar. En dat drukte, om allerlei redenen, de sterfte onder de christenen. Na elke pestepidemie kwam het christendom weer versterkt naar voren, zowel qua aantal als qua gemeenschap. Ergens aan het begin van de vierde eeuw hadden de christenen al de meerderheid in de grote steden van het rijk. Laat ik tenslotte, uit het leerzame boek van Stark, nog wijzen op de *vruchtbaarheid* onder de christenen. Romeinen kregen niet veel kinderen. Vaak vond men dat niet zo nodig. Een Romeins burger begeerde een zoon als erfgenaam en meer eigenlijk niet. 'Overbodige kinderen' werden óf geaborteerd (wat een oorzaak was van veel sterfte onder vrouwen!) óf te vondeling gelegd. Bij de christenen lag dit radicaal anders. Daar had de vrouw een ereplaats in het gezin en waren kinderen welkom, omdat Gods Rijk gebouwd moest worden. Juist het feit dat christenen veel kinderen kregen of vondelingen massaal opnamen in hun gezinnen, heeft enorm bijgedragen aan de groei van de vroeg christelijke kerk. Er zou, aan de hand van de boeken van Stark, nog veel meer te noemen zijn. Feit is dat het christendom in twee eeuwen tijd, geleidelijk, van een nietszeggend marginaal groepje, uitgroeide tot de meerderheid van het rijk. En daar zaten heel belangrijke demografische en structurele factoren achter. Zorg voor elkaar, kinderen krijgen, taak als ouders serieus nemen, de ereplaats van de moeder, kinderen binden, et cetera.

Opwekking

Hebben we een opwekking nodig? Het antwoord is natuurlijk bevestigend. Maar dat is niet het hele ver-

haal. Laten we ook wijzen op onze verantwoordelijkheid. In de vroeg christelijke kerk heeft men die genomen. En rond 350 zag de wereld er anders uit. Laten bijbelgetrouwe christenen ook vandaag weer gewoon, persoonlijk en kerkelijk, voluit gaan leven en rekenen met Gods geboden. Dan zullen we zeker als het gaat om luxe en welvaart een flinke stap terug moeten doen. Dan zal de christelijke kerk weer een ware broederschap in bijbelse zin zijn. Dan hebben we niet allerlei buitengewone

opwekkingen nodig, maar de diepe vreze Gods en de afhankelijkheid van Gods genade in leer en leven. Maar dat zal zeker vrucht dragen. Het is echt niet onmogelijk dat over enkele eeuwen, als de wereld dan nog bestaat, Nederland en Europa weer ademen in de sfeer van het Evangelie van de vrije genade Gods. De boeken van Stark en de gang van de vroege kerk laten zien dat dit geen luchtkastelen zijn.

Amersfoort,

ds. W. Visscher

Oproep van het Curatorium

Op **dinsdag 20 en woensdag 21 mei** hoopt het Curatorium van de Theologische School te vergaderen voor het onderzoek van degenen die zich met een attest van hun kerkenraad hebben gemeld om gehoord te worden, teneinde toegelaten te worden tot het volgen van de lessen op onze School. Hartelijk en dringend roepen wij de predikanten en de kerkenraden op deze zaak in het bijzonder op **zondag 18 mei in de voorbede** in het midden van onze gemeenten aan de Heere voor te leggen. De beslissingen die genomen moeten worden zijn immers zo diep ingrijpend, zowel voor de betrokkenen alsook voor het geheel van onze gemeenten. Het is voor mensen een onmogelijke taak! De Koning van de Kerk mocht de curatoren die de beslissingen moeten nemen, alsmede de hen adviserende docenten de gave der onderscheiding schenken. Hij mocht getuigenis geven van Zijn werk, zodat mogen toegelaten worden diegenen die Hij heeft geroepen. De nood is zo heel groot: vele predikanten zijn al ouder en de zorgen in de gemeenten worden niet minder. Het Formulier om de dienaars des Woords te bevestigen wijst op de blijvende noodzaak van dit ambt: 'nademaal zo grote dingen daardoor uitgericht worden; ja hoe gans noodzakelijk het is om de mensen ter zaligheid te brengen. Hetwelk ook de oorzaak is waarom de Heere wil dat zulk een ambt altijd zal blijven'. Paulus schreef uit zijn gevangenis te Rome aan zijn geestelijke zoon Timotheus: *'En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren'* (2 Timotheüs 2:2).

De Heere geve Zijn Kerk, in het openbaar en in de binnenkamer, een smeken aan de troon van Zijn genade. Een eendrachtig volharden in het bidden en smeken zoals de Pinkstergemeente van Jeruzalem. Een smeken in de bedelaarsgestalte van Daniël: *'Neig Uw oor, mijn God en hoor, doe Uw ogen open en zie onze verwoestingen en de stad, die naar Uw Naam genoemd is; want wij werpen onze smekingen voor Uw aangezicht niet neder op onze gerechtigheden, maar op Uw barmhartigheden die groot zijn. O Heere, hoor, o Heere, vergeef, o Heere merk op en doe het, verdraag het niet, om Uws Zelfs wil, o mijn God! Want Uw stad en Uw volk is naar Uw Naam genoemd'* (Daniël 9:18-19)

Ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter

Ds. M. Karens, secretaris

■ BEROEPINGSWERK

Beroepen

Te Boskoop: ds. M. Karens te Werkendam;
Te Doetinchem: ds. J.J. Tanis te Kampen.

Bedankt

Voor Aalburg:
ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;
Voor Berkenwoude:
ds. M. Karens te Werkendam;
Voor Groningen:
ds. W. Harinck te Woerden.

■ AMBTSDRAGERSBIJENKOMST IN LISSE

Zaterdag 17 mei zal een ambtsdragersbijeenkomst worden gehouden in de classis Amsterdam. Ds. G.J. van Aalst hoopt te spreken over: "Gewetensvorming".

De bijeenkomst zal worden gehouden in één van de zalen van de kerk van de gemeente Lisse (ingang Crocussenstraat); aanvang 10.00 uur. Ambtsbroeders uit een andere classis zijn ook hartelijk welkom.

■ DE EERSTE SYNODE VAN EEN ZUSTERKERK IN NIGERIA

Al jarenlang zijn we er aan gewend dat onze gemeenten een correspondentieband onderhouden met de Netherlands Reformed Congregations in Noord-Amerika. Synodevergaderingen, worden over en weer bezocht. Verslagen daarvan zijn meer dan eens in De Saambinder gepubliceerd. Daarnaast bezoeken predikanten over en weer gemeenten. Een soortgelijke relatie onderhouden we ook met de kerken, voortgekomen uit het zendingswerk op Papua en in Nigeria. Deze kerken die onder Gods zegen uit het zendingswerk voortkwamen, hebben een groei doorgemaakt naar 'volwassenheid', zodat we spreken van zusterkerken. De Nigeria Reformed Church hield van 8 t/m 11 april j.l. haar eerste synodevergaderingen. Naar deze synode werd zowel door het deputaatschap buitenlandse kerken als het deputaatschap voor de zending een afgevaardigde gezonden. Naast deze afgevaardigden resp. ds. W. Harinck en ds. L. Terlouw werd de synode ook bezocht door ds. G. Clements en ds. C. Sonneveld, die beiden als zendingspredikant in Izi werkzaam zijn geweest.

De bidstond

Dat de synodevergadering een zaak is die leefde in de Nigeria Reformed Church (NRC) bleek wel tijdens de bidstond. Het kerkgebouw van Oswanka waar de bidstond werd gehouden, zat helemaal vol op maandagmiddag rond 17.00 uur. Door de open ramen werd ook nog belangstelling getoond. In Nederland kunnen we daar wat van leren. In het kerkgebouw van Utrecht is over het algemeen nog plaats genoeg beschikbaar tijdens de bidstond voor de Generale Synode om kerkgangers een plaats te bieden.

De rector van de bijbelschool ds. J.A. Ebeke ging in deze bidstond voor. De tekst voor de preek was: Leer mij HEERE! Uw weg; Ik zal in Uw waarheid wandelen; verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams (Ps. 86:11). De predikant wees er op, dat David als zondaar deze woorden bidt. David was een man net als wij die onze eigen weg willen gaan persoonlijk en kerkelijk. Dan bidden we dit gebed niet. Genade leert dit gebed bidden. Het is het gebed om door de Heere geleid te worden. Dat is ook in de synodevergadering onmisbaar nodig. Verder wees hij op de verdeeldheid van het mensenhart van nature door de zonde. We hebben een hart dat de kant van de wereld en onze begeerte op wil. Als dubbelhartige mensen is ons leven ongestadig. Gods genade vernieuwt het hart echter en verenigt het hart tot de vreze van Zijn Naam. Dat is onmisbaar nodig in ons persoonlijk leven maar ook kerkelijk. Om Christus' verdienste alleen is daar nog doen aan. Hij heeft Zijn discipelen leren bidden: Uw wil geschiede. Zo leert Hij het nog door Zijn Geest.

De eerste keer.

Het lijkt allemaal zo vanzelfsprekend als je uit Nederland komt hoe het moet: een afvaardiging sturen naar de synode, het verkiezen van een moderamen enz. Als het echter voor het eerst moet gebeuren zijn er tal van vragen. Vragen die aan de orde kwamen toen op dinsdagmorgen 8 april om 8.00 uur de synodevergadering door de voorzitter van de roepende kerk was geopend in het kerkgebouw van Onuenyim Agbaja. Had de synode wel een penningmeester nodig in het moderamen? Na advies van de zusterkerk besloot men in het moderamen ook een

penningmeester op te nemen. Tot preses werd in één stemronde ds. J.A. Ebeke, de voorganger in de bidstond, gekozen. Na een aantal stemronden was het moderamen gekozen. Dit moderamen bestond naast de preses uit drie predikanten en een ouderling. De synode telt 24 afgevaardigden van 4 classes. Net als in Noord-Amerika heeft de Nigeriaanse kerk geen Particuliere Synodes. De vraag die rees, was of het aantal van 24 afgevaardigden wel juist was. Gelet op de omvang van de Nigeriaanse kerken blijkt dit aantal een goede afspiegeling van de kerk te zijn. Ook de verdeling over de ambten van ouderlingen en predikanten komt overeen met het binnen de gereformeerde traditie gebruikelijke patroon.

De band met de zusterkerk

De band tussen de Nigeriaanse kerk en de Gereformeerde Gemeenten werd tot uitdrukking gebracht in het geven van adviezen maar ook door het overbrengen van groeten en zegenwens uit Nederland. Ds. W. Harinck wees daarbij op Gods werk in het planten en instandhouden van de kerk. Te midden van alle aanvallen op de kerk zorgt de Heere voor Zijn gemeente. Verwezen werd naar de brandende braambos die Mozes in de woestijn zag, die niet verteerde door Gods ingrijpen. De preses van de synode werd een plaquette aangeboden ter herinnering aan dit moment. Op de plaquette staat de tekst uit Ex. 3:2b, het zegel van de Nigeriaanse kerk en het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht. Ds. C. Sonneveld groette de synode namens de Noord-Amerikaanse gemeenten. Hij wees hierbij op het antwoord dat Ps. 32:8 geeft op het gebed: Leer mij Uw weg. De grote 'Ik zal' spreekt daar van Zijn onderwijzen in de weg. Ook ds. G. Clements wenste de synode Gods zegen toe en wees op Gods werk onder de Izi's door de jaren heen.

Twee vergaderdagen.

Twee lange vergaderdagen van de geplande vier dagen werden door de buitenlandse afgevaardigden bijgewoond. De eerste vergaderdag begon om 8.00 uur en eindigde 's avonds om 21.30 uur. De volgende dag begon de vergadering een uur later en eindigde een uur eerder. Alleen een tweetal eetpauzes per dag onderbrak de vergadering. Elke classis zorgde op een dag voor het eten. Op de eerste dag zorgde het gouvernement van Ebonyi, waar Izi onder valt, voor een vorstelijke avondmaaltijd. Tevens ontving de kerk in verband met de eerste synode van het gouvernement een generator voor de kliniek. Zo brengt het gouvernement de goede verhouding met de kerk tot uitdrukking.

De preses geeft tijdens de vergaderdagen een ieder gelegenheid om aan de besprekingen deel te nemen. Hier wordt door ieder synodelid ook gebruik van gemaakt. De voorzitter trekt met wijsheid conclusies uit de bespreking en geeft leiding aan het komen tot beslissingen.

Het zou te ver voeren alle besproken punten te verhalen. Een aantal zaken willen we u niet onthouden.

Punt van bespreking is het weer in het ambt herstellen van in zonde gevallen ambtsdragers. De synode komt bij een eerste bespreking niet tot een beslissing over dit zeer gevoelige punt. Op een later tijdstip zal men er op terugkomen. De kansel binnen de NRC-kerken mag niet zo maar door iedereen worden gebruikt. Uitsluitend eigen predikanten, pastors, evangelisten en ouderlingen mogen in dienst van Gods Woord de kansel gebruiken, zo besluit de vergadering.

Het toelaten van opgeleide predikanten tot de volle bediening van Woord en sacramenten acht de vergadering een taak van de synode.

Een moeilijk punt ook in Nigeria is de omgang met de moderne media o.a. televisie. De synode is van mening dat televisie niet acceptabel is. Een commissie onder leiding van de preses zal zich verder bezinnen op de moderne media. Tevens zal men zorgen voor een Bijbelse onderbouwing voor dit afwijzende standpunt naar de gemeenten toe.

De synode onderkent gevaarlijke invloeden vanuit pinkstergroepen en evangelische gemeenten op het kerkverband. Men is van mening dat verandering van het gevoel niet moet worden verward met de noodzakelijke verandering van het hart. De doop, hoe te handelen met bekeerde polygamisten, zijn andere punten die de aandacht vragen.

Vertrek

Na twee vergaderdagen moet de terugreis naar Nederland worden aanvaard. De synode werd dankgezegd voor de hartelijke ontvangst en Gods zegen toegewenst. Er mag worden teruggezien op een synodevergadering van een zusterkerk die zelfstandig haar weg zoekt te gaan binnen de Nigeriaanse situatie in gebondenheid aan de Heilige Schrift en de belijdenis. Dit laatste kwam o.a. ook tot uitdrukking in de wens van de synode om te komen tot een voor kerkpubliek toegankelijke vertaling van de Heidelberger Catechismus in het Izi. De op zondag bijgewoonde kerkdiensten en de bidstond getuigden ook van Gods zorg voor de Nigeriaanse gemeenten. De Heere zorgt ook in Nigeria voor Zijn werk en Zijn kerk naar Zijn welbehagen. Gods bewarende trouw en de leiding van de grote Ambtsdrager van de Kerk is daarin onmisbaar in Nigeria en Nederland voor nu en de toekomst.

ds. L. Terlouw.

heid en vragen u om een gift voor de hulpverlening aan de getroffen bevolking van Birma over te maken op postbank 307447 t.n.v. "Bijzondere Noden" te Woerden.

L. van der Maas, algemeen secretaris

■ **THEMA-AVOND CGO IN GOUDA**

Op **donderdag 5 juni** wordt de jaarlijkse thema-avond CGO gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, Ronsseweg 1-3. Aanvang: 19.30 uur. Opening: ds. B. van der Heiden. Thema: **Troost van de verkiezing** – Over Gods genadige verkiezing in Christus. Inleider ds. G. Clements. Forum o.l.v. dhr. J.H. Mauritz, m.m.v. de inleider, ds. J.J. van Ekeveld en ds. M. Karens. Iedereen is hartelijk welkom. Informatie over de CGO-cursussen en de HBO-opleiding beschikbaar.

■ **ZENDINGS-AVOND TE HOEVELAKEN**

De zendingscommissie van Amersfoort belegt op **vrijdag 16 mei** een zendingsavond, waarop de dames N. & I. Keijzer iets hopen te vertellen over hun werk in Albanië. Locatie: schoolgebouw van het Van Lodenstein College te Hoevelaken, Zuiderinslag 1. Aanvang: 19.45 uur. Leiding: dhr. W. van Belzen, voorzitter van de zendingscommissie. Ook kinderen zijn van harte welkom!

■ **VERKOPING IN UDDEL**

De zendingscommissie te Uddel organiseert op **zaterdag 17 mei** een verkoping waarvan de opbrengst bestemd zal worden voor de zending. Locatie: Rehobothschool, Het Drie 21-23 te Uddel, De verkoping duurt van 9.30-15.00 uur.

■ **DISTRICTSAVOND IN TERWOLDE-DE VECHT**

Het district Oost +16 houdt op **zaterdag 31 mei** een districtsavond in de kerk van de Geref. Gemeente te Terwolde-De Vecht, Avervoordseweg 32. Thema: "Tot Zijn eer!" Er zijn bijdragen van diverse jeugdverenigingen en veel samenzang. Aanvang: 19.30 uur.

■ **ZANGAVOND IN HASSELT**

T.g.v. het 60-jarig bestaan van het gemengd koor "Jeduthun" te Genemuiden wordt er op **woensdag 21 mei** een zangavond gehouden in de Grote of Stephanuskerk te Hasselt. Hieraan werken mee: o.a. het jubilerende koor, het mannenkoor "Harpe Davids" en het jeugdkoor "Masora". Ds. A. Schreuder, voorzitter van het deputaatschap evangelisatie, hoopt een meditatie te verzorgen. Op deze avond zal "Jeduthun" zijn jubileum-CD presenteren. De opbrengst daarvan is

BERICHTEN

■ **DRINGENDE OPROEP OM HULP AAN BIRMA**

Terwijl velen in Nederland enige dagen vrij waren rond Koninginnedag en konden genieten van het mooie weer, heeft een alles verwoestende cycloon, genaamd "Nargis" Myanmar, het vroegere Birma getroffen. De storm en de overstromingen hebben in dit land veel verwoest. Huizen zijn onbewoonbaar, wegen zijn onbegaanbaar en bruggen zijn weggeslagen. De berichten uit het land komen maar moeizaam op gang, omdat ook de communicatiemiddelen slecht of niet functioneren. De schattingen van het aantal slachtoffers worden per dag bijgesteld. De laatste berichten spreken over meer dan 100.000 doden, terwijl bijna een miljoen mensen ontbeemd is. Het aantal mensen dat met de gevolgen van de ramp te maken heeft,

loopt in de miljoenen. Hulp is snel en in grote mate nodig om erger te voorkomen. Diverse instanties hebben hulp aangeboden en de eerste hulpgoederen zijn geleverd. Helaas wordt de hulpverlening belemmerd omdat de militaire machthebbers de aangeboden hulp nog niet willen accepteren. De internationale druk om deze hulp te aanvaarden neemt toe en naar verwachting zal dit binnen korte tijd wel op gang komen. Bijzondere Noden heeft contact met een aantal organisaties, die ter plaatse hulp kunnen bieden. Concrete plannen zijn nog in ontwikkeling en nadere informatie hopen we u later te kunnen geven. Het is echter van belang dat we daadwerkelijk actie kunnen ondernemen zodra er een concreet plan ligt.

Daarom wilden we niet wachten om uw hulp te vragen. We doen dan ook weer een dringend beroep op uw vrijgevig-

bestemd voor het evangelisatiewerk van de Geref. Gemeenten. Voor welk doel ook een collecte zal worden gehouden. Aanvang: 19.30 uur.

■ PSALMZANGAVOND IN VEENENDAAL

Op **zaterdag 17 mei** zal er in de Adventkerk van de Geref. Gemeente te Veenendaal een psalmenavond worden gehouden. Op het programma staan koraalbewerkingen en improvisaties met een psalm als thema. Ook is er samenzang. Organist is Dick van Luttikhuisen te Dordrecht. Opening door ouderling C.J. van Harberden. Collecte t.b.v. het deputaatschap Israël. Aanvang: 20.00 uur.

■ MARKT TE MIDDELHARNIS

Op **zaterdag 14 juni** zal er voor de 6^e keer een "boerenmarkt" worden gehouden op het terrein van de Prins Maurits scholengemeenschap te Middelharnis. Er zijn circa 40 kramen met voor elk wat wils, zoals etenswaren, kleding en boeken. Ook is er een rommelmarkt en zijn er enkele activiteiten. De opbrengst is voor het bouwfonds van de Geref. Gemeente ter plaatse. De markt begint om 9.30 uur en duurt tot ongeveer 15.00 uur.

■ VOGG-ORGELEXCURSIE TE DORDRECHT

De afd. West van de VOGG organiseert op **dinsdag 20 mei** een orgelexcursie naar het "Bachorgel" in de Grote Kerk te Dordrecht. De vaste organist Cor Ardesch zal met een korte bespeling dit pas gebouwde barokorgel presenteren. Daarna zal dit orgel bespeeld worden door verschillende leden. Ieder is van harte welkom!. Aanvang: 19.30 uur.

■ VERZOEK OM INLEG BIJ KERKELIJK GROOTBOEK

Als Deputaatschap Kerkelijk Grootboek worden wij op dit moment geconfronteerd met veel en grote aanvragen om geldleningen om daarmee kerk(verbouw te financieren. Verschillende gemeenten hebben gevorderde bouwplannen. Het Grootboek heeft diverse aanvragen voor medefinanciering van deze plannen ontvangen en kan op dit moment niet alle aanvragen honoreren.

Graag willen wij de bouwende gemeenten helpen. Echter als er geen geld meer beschikbaar is bij het Kerkelijk Grootboek, dan kunnen wij de gemeenten niet of maar voor een klein gedeelte helpen. Daarom vraagt het deputaatschap zowel aan particulieren als aan kerkenraden en diaconieën dringend om gelden, die niet op korte termijn nodig zijn, bij het Groot-

boek in te leggen.

Over de ingelegde tegoeden geeft het Grootboek 3,5% rente per jaar bij een opzegtermijn van twee jaar. Overigens is het geld, tegen een geringe korting, altijd eerder of zelfs direct opvraagbaar.

Binnen zijn doelstelling is het Grootboek op dit moment nog steeds in staat om aan kerkelijke gemeenten geld uit te lenen voor 3,75% per jaar.

Het deputaatschap doet een dringend beroep op particulieren, kerkenraden en diaconieën om, indien enigszins mogelijk, tegoeden bij het Kerkelijk Grootboek in te leggen. Dat stelt het Kerkelijk Grootboek in staat blijvend zijn taak uit te oefenen in het helpen van kerkelijke gemeenten bij het realiseren van hun bouwplannen.

Over de precieze condities waaronder het Grootboek geld wil lenen, geeft dhr. P. Verweij, hoofd van het Kerkelijk Bureau, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, u graag informatie. Telefoon 0348-489900.

■ KONINKLIJKE ONDSCHIEDINGEN

• Het heeft Hare Majesteit de Koningin behaagd de heren **M. den Haan, C.H. Kleinbloesem** en **L.J. Luchtenburg** te benoemen tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Op 25 april 2008 reikte burgermeester M.J.D. Jansen van de gemeente Krimpen aan den IJssel de onderscheidingen uit.

Zowel in het maatschappelijk als in het kerkelijk leven hebben bovenstaande leden van onze gemeente zich vele jaren actief ingezet.

Wij willen hen van harte feliciteren met deze koninklijke onderscheiding. Geve de Heere dat zij ook in de toekomst nog dienstbaar mogen zijn tot welzijn van onze gemeente en onze naasten.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Krimpen a/d IJssel

• Op 25 april 2008 ontving ons gemeentelid **mevr. M. Benard**, Karekietstraat 18, uit de handen van burgermeester Stoop van Dirksland een koninklijke onderscheiding. Haar werden de versierselen opgespeld van het lidmaatschap van de Orde van Oranje-Nassau. De aanleiding

tot deze uitreiking was dat mevr. Benard dit jaar haar lange loopbaan in de zorg en verpleging hoopt te beëindigen. Zij heeft daarbij vele functies bekleed en ook vrijwilligerswerk gedaan. We willen haar van harte feliciteren met deze koninklijke onderscheiding. De Heere moge Zelf haar gedenken en Zijn onderscheiding schenken.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Capelle a/d IJssel-Middelwatering

• Op 25 april 2008 is door de burgemeester van Zwijndrecht, dhr. A.S. Scholten, aan **dhr. J.C. Smits** meegedeeld dat het Hare Majesteit de Koningin behaagd heeft hem te begiftigen met een koninklijke onderscheiding. Dhr. Smits werd benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau. De koninklijke onderscheiding is hem verleend vanwege zijn inzet op het kerkelijke, politieke en maatschappelijke terrein. Vooral na zijn pensionering als leraar Nederlands heeft de heer Smits zich op verschillende terreinen zeer verdienstelijk gemaakt. Met liefde en grote nauwgezetheid heeft hij zijn gaven en talenten mogen inzetten zonder op de voorgrond te willen treden. Op kerkelijk terrein was hij o.a. jaren collectant van ons verjaringsfonds, betrokken bij de zending en evangelisatie, de mannen- en studievereniging, voorzitter van de landelijke vereniging 'Herkenning' (t.b.v. weduwen en weduwnaren), en op politiek gebied voorzitter van de plaatselijke SGP-kiesvereniging.. Op maatschappelijk terrein is hij o.m. voorzitter NPV. Bij de meeste activiteiten had de heer Smits een bestuurlijke functie.

Wij feliciteren hem, zijn kinderen en kleinkinderen van harte met deze koninklijke onderscheiding. Wanneer we dit stukje in zijn lijn mogen beëindigen, dan zal het klinken: "Soli Deo Gloria!"

Kerkenraad Gereformeerde
Gemeente Zwijndrecht

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 18 MEI 2008

Aagtekerke 8.45 uur ds. Moens en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 14.30 uur ds.

Melis; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 15.00 uur ds. Schreuder; Amersfoort 9.30 en 16.30

uur ds. Visscher; Apeldoorn 15.00 uur ds. De Wit; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.15 uur ds. Van Belzen; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. P. Mulder; Boskoop 16.30 uur ds. Van Aalst; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 19.00 uur ds. Silfhout; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 10.00 en 16.00 uur stud. IJsselstein; Deventer 10.00 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Schot; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur stud. Boeder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur stud. Van Rijswijk; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Boogaard; Drachten 19.00 uur ds. Tuinier; Eindhoven 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. Brugge; Elspeet 18.30 uur ds. Beens; Emmeloord 9.30 uur ds. Tanis; Enkhuizen 10.00 (H.D.) en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 16.30 uur ds. Kattenberg; Enter 9.30 en 19.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. Vergunst; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. De Leeuw; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; Haamstede 15.30 uur stud. Bredeweg; Hardinxveld-Giesendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Herkingen 10.00 en 18.00 uur ds. C. Harinck; Hilversum 18.00 uur stud. Labee; Hoogeveen 15.30 uur ds. Tanis; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Kamperland 14.30 uur ds. De Heer; Kapelle-Biezelingse 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Kortgene 14.30 uur ds. Hakvoort; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 19.00 uur ds. Visscher; Lelystad 9.30 en 15.30 uur stud. Labee; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 14.30 uur ds. Bakker; Meliskerke (in Ger. Gem. Aagtekerke) 11.00 en 19.00 uur ds. Moens; Melissant 15.00 uur ds. C. Harinck; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Moerkapelle 15.30 uur (doventolk) ds. A.B. van der Heiden; Nieuw Beijerland 9.30 en 16.00 uur ds.

Vermeij; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 18.30 uur ds. Kleppe; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Pater; Oosterland 10.00 en 18.30 uur stud. Bredeweg; Oostkapelle 15.00 uur ds. Van Gelder; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. Bakker; Poortugaal 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Poortvliet 14.30 uur ds. De Jongste; Rhenen 16.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. De Leeuw; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. Paul; Sint Philipsland 15.00 uur stud. Boeder; Sliedrecht (Middel-diepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. Verweij; Spijkenisse 19.00 uur ds. Terlouw; Sprang-Capelle 9.30 en 15.00 uur ds. Van Krimpen; Stad aan 't Haringvliet 15.00 uur ds. Pater; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 10.00 uur ds. Vreugdenhil; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Beens; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. Van Aalst en 19.00 uur ds. Brugge; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 19.15 uur ds. L. Blok; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 14.00 uur ds. Meeuse; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 15.30 uur ds. W. Harinck; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 20 MEI 2008

Dirksland 19.30 uur ds. Schipper; Drachten 19.30 uur (openb. bel.) ds. Bakker; Ermelo 19.30 uur ds. Mondria; Krabbendijke 19.30 uur ds. De Leeuw; Middelburg-Centrum 14.30 uur (huw. bev.) ds. De Heer; Moerkapelle 19.30 uur ds. Hoogerland; Ooltgensplaat 19.30 uur (openb. bel.) ds. Van Manen; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Pater; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. Moens; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. F. Mulder.

■ WOENSDAG 21 MEI 2008

Aalburg 19.30 uur ds. De Jongste; Aalst 19.30 uur ds. Hakvoort; Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. Bakker; Beekbergen 19.30 uur ds. Joosse; Berkenwoude 19.30 uur ds. Verweij; Brakel 19.30 uur ds. Vogelaar; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Doetinchem 19.30 uur ds. Van der Net; Hardinxveld-Giesendam 14.30 uur (huw. bev.) ds. W.J. Karels; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Vergunst; Hilversum 19.45 uur ds. P. Mulder; Hoofddorp 19.30 uur ds. Vermeij; Hoogvliet 19.45 uur ds. Meeuse; Leerdam 19.30 uur ds. Hogchem; Leiderdorp 19.30 uur ds. Mondria; Melissant 19.30 uur ds. Silfhout; Mijdrecht 19.30 uur ds. Driessen; Nieuwe Tonge 19.30 uur ds. De Leeuw; Nijkerk 19.30 uur ds. Beens; Oosterland 19.30 uur ds. Brugge; Soest 19.30 uur ds. Tanis; Utrecht 20.00 uur ds. Schot.

■ DONDERDAG 22 MEI 2008

Amsterdam-Noord i.c.m. Westzaan 19.30 uur (openb. bel.) ds. Heijkamp; Bodegraven 19.30 uur leesdienst; Borssele 19.30 uur ds. Brugge; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 13.00 uur (huw. bev.) ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Schot; Genemuiden 19.30 uur ds. De Leeuw; Goudswaard 19.30 uur ds. Van Ekeveld; 's-Gravenzande 19.45 uur stud. Labee; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens; Meeuwen 19.30 uur ds. Silfhout; Nieuwer ter Aa 19.15 uur ds. L. Blok; Ouddorp 19.30 uur ds. De Heer; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Moens; Spijkenisse 19.45 uur ds. Tuinier; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. Terlouw; Zaandam 19.30 uur ds. Melis.

■ VRIJDAG 23 MEI 2008

Borssele 15.00 uur (huw. bev.) ds. Hakvoort; Krabbendijke 14.30 uur (huw. bev.) ds. Verschuure; Veenendaal 14.15 uur (huw. bev.) ds. Van Belzen.

■ ZATERDAG 24 MEI 2008

Goudswaard 14.30 uur (jub. bijeenkst 40 jr. zondagsschool) ds. Schot.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

■ ZONDAG 18 MEI 2008

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Merksem (Oude Barelle 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

*"Leer ons alzo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen".
Psalm 90 : 12*

De kerkenraden van de Gereformeerde Gemeente Middelburg-Centrum en Zuid geven met leedwezen kennis dat de Heere door de dood heeft weggenomen haar oud-diaken

Abraham Dingemans

in de leeftijd van 87 jaar.

Met veel liefde en trouw mocht hij het werk als diaken met de hem geschonken gaven in de gemeente verrichten in de jaren 1969-1978 in Middelburg-Centrum en 1978-1992 in Middelburg-Zuid. De Heere vertrooste zijn vrouw en kinderen en familie in dit smartelijke verlies en heilige de roepstem aan hun en ons aller hart.

Namens de kerkenraden van
Middelburg-Centrum en Middelburg-Zuid: ds. M.J. van Gelder, preses
I. Heijboer, scriba
Middelburg, 6 mei 2008

WELKOM OP DE CGO

Je hebt de belijdeniscatechisatie gevolgd?

Jammer dat de belijdeniscatechisatie voorbij is? Je wilt je graag meer verdiepen in de Bijbel en in de leer van de kerk? Dat kan! De CGO start D.V. in september met een A en B-cursus voor geïnteresseerde gemeenteleden.

Welke vakken? Bijbelkunde, Dogmatiek, Ethiek, Kerkgeschiedenis, Kerkelijke orientatie en Sekten en stromingen.

Waar? Op zaterdagochtend (1 x per 14 dagen) in Goes, Dordrecht, Amersfoort en Rijsen
Op donderdagavond in Gouda.

Kosten? € 185,- (korting voor echtparen en studenten).

Opgave bij: A.W. Burghout, Zijpestraat 26,
4675 CV St. Philipsland.
Tel. 0167 - 573118

Informatie: J.H. Mauritz, directeur, jh.mauritz@cgo.nl

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Christelijke Begraafenisvereniging

De Laatste Eer

Goed geregeld...

Voor een stijl- en respectvolle
begrafenis* op maat
(voor leden en niet-leden van onze vereniging)

*Geen crematies

0416-275342 (dag & nacht)

T.h. **stacaravan** in Zd-Limburg,
5 km van Valkenburg. Op ANWB-
camping. Tel. 055-506 19 79.

Te huur ruime **vakantiewoning**.
Dicht bij Norwich,
in Zuid Ontario Canada.
Inlichtingen 001.519.688.0947.
Hollands sprekend.

Te huur **stacaravan**, 7 pers,
Elspeet. Week 30 t/m 34 bezet.
Tel. 0113-502280

Te huur **6 persoons stacaravan** op
rustige camping bij **Rijssen** bij bos,
hei en wei. Ook herfstvakantie.
0548-521280

Begraafenisverzorging "Honestum"

0180 - 628908 (dag en nacht)
L. Melleste-Verveer en D.D.E. Melleste
Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.I. Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht a.o.

T.h. **Stacaravan** op minicamping
De Lingehoeve, Spijk. Voor een
gezellige en goedkope vakantie.
Zie www.lingehoevespijk.nl
0183-628864.

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht
voor persoonlijke wensen. In alle rust,
vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begraafenisverzorgers:

- H. de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur

Begraafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:
Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54
Wardenburg:
Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39
Zeist:
Kroostweg 22, Tel. (030) 69 95 330

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Vakantie in **Zeeland!** Wij hebben voor u een 6-persoonsbungalow te huur in **Kamperland** dicht bij het strand en Veerse Meer gelegen. Het huisje is van alle gemakken voorzien. U bent verzekerd van rust en privacy! Nog vrij in **wk: 29, en na wk 33.** U bent van Harte Welkom!
Voor info: tel 0118-584385

Ben jij die jongen die op zoek is naar een **kamer in Rotterdam?** Ons studentenhuus zoekt per augustus nieuwe bewoners. Huurprijs, onder €200. Mail gerust: studentenhuus@solcon.nl

Van Horssen bv

BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Zorg dichtbij

Rotterdam, Gouda, Veerendaal, Gorinchem, Zwijndrecht, Goes

Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUIZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Gereformeerde Gemeente Krimpen aan den IJssel

De Gereformeerde Gemeente te Krimpen aan den IJssel zoekt een

KOSTER

of

KOSTERSECHTPAAR

Onze gemeente heeft ongeveer 1400 leden en doopleden en kent een actief verenigingsleven. Het kerkgebouw telt circa 1200 zitplaatsen en daarnaast is er een aantal zalen ten behoeve van verenigingen, catechisaties en dergelijke.

De functie:

- zorg voor de goede gang van zaken rond de eredienst;
- in gereedheid brengen van ruimten ten behoeve van kerkenraad, catechisaties, verenigingen, vergaderingen, begrafenissen, enz.;
- beheer en schoonhouden van het kerkgebouw en het buitenterrein (incl. tuin) en de coördinatie van het vrijwilligerswerk bij het tuinonderhoud en de schoonmaakactiviteiten;
- het houden van toezicht op het gehele complex en de activiteiten die daarin plaatsvinden;
- bedienen van technische apparatuur en bijhouden van de jaaragenda ten behoeve van het gebruik van het kerkgebouw;
- uitvoeren van eenvoudig onderhoud;
- mogelijk exploitatie van de keuken.

Wij zijn op zoek naar gegadigden die:

- lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten;
- een levensstijl hanteren die onbesproken is en in overeenstemming is met Gods Woord en de daarop gegronde belijdenisgeschriften;
- liefde voor het kosterstak hebben;
- een integere persoonlijkheid bezitten;
- representatief en vriendelijk zijn;
- over goede contactuele vaardigheden beschikken;
- affiniteit bezitten met het gebruik van computer en geluidapparatuur;
- flexibel zijn;
- bij voorkeur een opleiding EHBO en bedrijfshulpverlener hebben ontvangen of de bereidheid hebben een dergelijke opleiding te volgen;
- bereid zijn zich in Krimpen aan den IJssel of zeer nabije omgeving te vestigen.

Wij bieden:

- een dienstverband van tenminste 24 uur per week;
- een afwisselende en boeiende functie;
- een beloning die in overeenstemming is met de inhoud van de functie.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met onze kerkmeester, de heer J.W. van der Ham (0180-683428). Uw schriftelijke sollicitatie met curriculum vitae, alsmede opgave van kerkelijke en zo mogelijk zakelijke referenties zien wij graag binnen 14 dagen na verschijning van deze advertentie tegemoet. U kunt uw reactie richten aan de scriba van de kerkenraad, de heer M.D. Weijers, Linde 16, 2925 CG Krimpen aan den IJssel.

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Gezondheidszorg

Barmeveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koester
Telefoon: 033 277 0555

Centraal: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Voor een paar dagen of langer gezelligheid en sfeer, **Pension „De Peel“**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Familie Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687. Bgg. 0488-482025. Internet: www.knuivers.nl

Onderwijsspecialisatie Master SEN

Hogeschool Driestar educatief verzorgt in samenwerking met Hogeschool Utrecht de hbo-masteropleiding **Special Educational Needs (SEN)**. Deze opleiding leidt op tot leraar **Speciaal Onderwijs met het diploma Master SEN**. De master is bedoeld voor leraren met een pabo-diploma en/of met ervaring in het (speciaal) basisonderwijs en voortgezet onderwijs (PRO en LWOO).

Driestar educatief

Kom naar de voorlichtingsbijeenkomsten op:

D.V. dinsdag 27 mei in Zwolle, Eliëzerschool, Hasselterdijk 33. Aanvang 19.30 uur.

D.V. donderdag 29 mei in Gouda, hogeschool Driestar educatief, Burg. Jamessingel 2. Aanvang 19.30 uur.

Meer informatie en aanmelden: www.driestar-educatief.nl/sen.

De Leerredenen van J. C. Philpot

Ds. Joseph Charles Philpot werd geboren in 1802 in Ripple, nabij Dover in Engeland. Zijn predikaties getuigen van een grote kennis van Gods Woord en geestelijke zaken. Hij wist op grond van en door de Schrift, de hoorders niet alleen te vermanen, maar ook te leiden, te onderwijzen, te vertroosten en te bemoedigen op hun levensweg.

'De Leerredenen', bestaande uit de 10 Achttallen, 3 Viertallen en 12 Zestallen van Philpot's predikaties, samen dus 164 leerredenen, zijn nu overgezet in de huidige spelling door dhr. J.A. Bunt, en worden D.V. in 5 delen uitgegeven

Bestelbon

Ja, ik bestel:

.... ex. 1^e – 5^e Achttal á € 42,50 (verschijnt eind mei)

.... ex. 6^e – 10^e Achttal á € 42,50 (verschijnt oktober)

Setprijs Achttallen: € 75,00

.... ex. 1^e – 3^e Viertal á € 19,90 (verschijnt december)

.... ex. 1^e – 6^e Zestal á € 39,50 (verschijnt voorjaar 2009)

.... ex. 7^e – 12^e Zestal á € 39,50 (verschijnt voorjaar 2009)

Setprijs Zestallen: € 70,00

(Geen verzendkosten)

Naam:

.....
.....

Adres:

.....
.....

Postcode: .....

Boekhandel en Antiquariaat
De Roo

Telefoonnummer:

.....

stichting
China

**Wij hebben geen huis...
Ik leef op een vuilnisbelt!**

Geef hen eten en een kinderbijbel

POSTBUS 1150 • 3900 BD VEENENDAAL
INFO@STICHTINGCHINA.NL • WWW.STICHTINGCHINA.NL
TELEFOON SECRETARIAAT/INFO: 0318 510 320
GIRO 320666 T.N.V. STICHTING CHINA

BEGRAFFENISVERZORGING KINA
010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtsreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

ELSPEET: Vrijstaande luxe stenen bungalows op ruime kavels voor 6-8 personen. Indeling: hal, 3 slaapkamers, badkamer, grote woonkamer met open keuken, terras en berging.
Weken 18, 31-33 niet bb.
Info: www.lochtenveld.nl
of 0577-461043/06-53651000.
Er zijn ook nog enkele nieuw te bouwen bungalows te koop.

Vakantie op Texel

De Verrassing.nl
Veertien accommodaties, waaronder bungalows, caravans en vijf nieuwe chalets.

De Noordel
Particulier park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy. Kijk op deverrassing.nl voor de laatste renovatie.

De Noorderhoeve.nl
Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen. Alle jaargetijden beschikbaar.

Boeken bij of werken op De Verrassing?
Bel 0222 31 89 06 of kijk op www.deverrassing.nl

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Arnhem roept in verband met het a.s. vertrek van het huidige kostersechtpaar sollicitanten op voor de functie van

KOSTER/BEHEERDER (parttime)

De werkzaamheden omvatten:

- Het in gereedheid brengen van de kerkzaal voor de zondagse erediensten;
- Het schoonhouden van het kerkgebouw, zalen en het bijbehorende terrein;
- Het in gereedheid brengen van de zalen voor catechisaties en verenigingen;
- Het verrichten van klein onderhoud.

Wij verwachten dat u:

- Belijdend lid bent van de Gereformeerde Gemeenten;
- U een dienstverlenende instelling heeft;
- Goede contactuele eigenschappen bezit;
- Enige technische kennis heeft.

We kunnen u het volgende bieden:

- Een parttime dienstverband van 10 uur per week;
- Vrij wonen in de naast de kerk gelegen kosterwoning;
- Een dienstverband dat in gaat op een in overleg vast te stellen tijdstip.

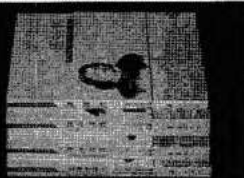
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met dhr. J. Dorst. 0318-625133

Schriftelijke sollicitatie met referenties kunt u richten aan de sciba : dhr. A.Janse
Weerkruislaan 82 6721 BW Bennekom.

Kostbaar, maar gezegend

Geef de Chinezen reformatorische lectuur!

stort uw gift op **3473.76.029** ten name van Hudson Taylor/SBHC

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

voor info of voorlichting bel 06 200 13 173

De handen van de kerk wereldwijd

Dominicaanse Republiek
Gezondheidszorg

Darfur
Noodhulp

Papoea
Alfabetiseringswerk

Peru
Aandacht en liefde voor straatkinderen

Zuid-Afrika
Hulp aan aidswezen

Help mee!

- Steun ons werk met een gift! Giro 307447
- Nodig ons uit voor een gemeenteavond of vereniging!
Tel: 0348-489910

Deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeenten

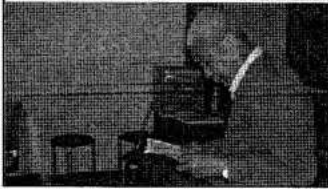
Postbus 615 • 3440 AP Woerden • Giro 307447
Tel: 0348-489910 • Fax: 0348-483721 • E-mail: bijzonderenoden@cbgg.nl

DOE
WEL

Verboden, maar gezegend

Steun de toerusting van Chinese voorgangers!

stort uw gift op **3473.76.029** ten name van Hudson Taylor/SBHC

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

voor info of voorlichting bel 06 200 13 173

- ROEMEENSE PANFLUITEN
- DIVERSE BLOKFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- DWARSFLUITEN

R. MULDER - STAPHORST

06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

Barneveld, Leuk vak. huisje,
2 pers., dicht bij bos en centrum.
€ 135,- p.w. tel. 0342-414019
of 06-30609715

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begrafenis - Dag en nacht bereikbaar

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Ameland-Terschelling-Bakkeveen
(Fries/Dr-Wouden bij Drachten)
chalets/stacars-alle comfort! Goedkope voorjaarsaanb. v.a. € 125,- p.w.
Nog mogelijkheden in het hoofdseizoen. Bel 0512-516096 of zie www.vdsluisvakanties.nl

Te koop gevraagd
Theologische boeken
0577-401065

- Ontwerp
- Realisatie
- Restauratie

Van Lagen Forsythiastraat 44
6744 AS Edeveen
Over al uw glas in lood werken 0318 - 67 30 45 / 06 - 23 618 840

T.h. Zeeland wk. 33
Onze **ruime woning** aan rand van dorp, dicht bij het water.
Nette bew. vereist.
Tel. 06-38074822.

Geerts herenkleding

Ambtskleding
Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
Streeppantalons - Overhemden
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 279, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g: 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. BESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSpraak MOGELIJK

MET INNERLIJKE ONTFERMING BEWOGEN

Jongeren leven in een veel bewogen tijd.
Hoe zullen ze staande blijven? Wat houdt hen vast?
Bij alle middelen die jongeren worden aangeboden, geeft Gods onveranderlijke Woord alleen echt houvast.
De preken in de bundel **Met innerlijke ontferming bewogen** behandelen thema's die jongeren raken. De preken kunnen dienen voor persoonlijke bezinning of de leesdienst.

Met preken van:

- ds. G.J. van Aalst - Lukas 15:24
- ds. J. Driessen - 1 Koningen 18:12
- ds. J.J. van Eekveld - 2 Petrus 1:19
- ds. M. Golverdingen - Jona 1:1-3
- ds. W. Harinck - Johannes 3:3
- ds. B. van der Heiden - Spreuken 23:26
- ds. C.J. Meeuse - Mattheus 9: 9
- ds. P. Mulder - Genesis 37:11
- ds. L. Tertouw - Daniël 3:16-18
- ds. D.W. Tuinier - Markus 9:19
- ds. W. Visscher - Daniël 1:8
- ds. D. de Wit - Markus 5:41 en 42

Den Hertog
uitgeverij - boekhandel

JEUGDBOND
Geef van jezelf

Deze prekenbundel is in samenwerking met de Jeugdbond tot stand gekomen.

De opbrengst komt ten goede aan de Jeugdbond. Bestellen kan via www.ibgg.nl of 03481 489948

Ik bestel _____ prekenbundel **Met innerlijke ontferming bewogen**

Naam: _____

Adres: _____

PC + Plaats: _____

Datum: _____

BON